

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrisul nu se
retrimit.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schales, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Damenor, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Kissian Bernat; în
București: Agenția Havas; Suc-
cursale de România: în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 8 cr. și
90 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoiașă.
Reclame pe pagină a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din arară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 53.

Brașov, Joi, 7 (19) Martie

1896.

En căutați și vedeți...!

Brașov, 6 Martie v.

În timpul din urmă câteva țiare române de dincóce și de dincolo au observat cu óre-care surprindere, că unele toi germane, carí mai înainte treceau de coșogeamite apărătore ale cestiunei naționale române și-au schimbat ađi cu totul tactica.

Aceste foi nu numai, că au încetat acum de a scrie favorabil despre noi, dér dau chiar dreptate Ungurilor.

Cei ce se miră de această „schimbare la față”, póte neașteptată, nu-și dau sémă despre adevărata stare a lucrului și nu și-au dat nici-odată ostenéla de a cumpăni bine cele ce s'au scris în amintitele foi germane odinióră despre cestiunea națională română. Mai mult însé, ei ignoréză și cauzele și efectele și uită, că rezultatul real al politiceii „memorandiste” preconisată de purtătorii „chestiei naționale” moderne, contribuie numai a servi de mijloc tuturor celor, carí véd în cauza națională română numai un izvor de neliniște și de viitoare încurcături, pentru a constata, că este aprópe momentul ca această supărăciósă cestiune să fiă rezolvată.

Vorba lui E. Brote, transmisă nouă de către Aurel C. Popovici: „Situatiunea se caracteriséză printr'o apropiată soluțiune a cestiunei naționale”!

En căutați prin foile germane din anii trecuți, aprópe fără de nici o deosebire, și veți vedé, că în articuliilor lor, mult láudați ca favorabili cauzei nóstre, nu veți afla — afară de plângerea generală, că Maghiarii prea o iau tătăresce cu maghiarisarea și că n'au nici un respect nici chiar față de purtătorii culturai germane din regatul ungar — nici măcar schinteia unei idei despre un

mod de soluțiune al conflictului românó-maghiar.

Ba totuși veți mai afla câte ceva, ce par' că ar vré să aibă aerul unei „soluțiuni”. De pildă: administrațiua maghiară se se mai civiliseze; să fiă mai preventóre față cu poporul, să nu-l lovésză în cap la tóte ocasiunile; să nu fiă siliți toi tinerii români studiați a trece peste graniță; să li-se dea, pe cât se póte, funcțiuni. În fine mai este una, ce se presentă ca o capitală calamitate în tóte contemplațiunile politice ale foilor germane: legea electorală, care ar trebui să fiă una și aceeași în Transilvania, ca și în Ungaria, și care ar trebui să facă cu puțință, ca și Românii să aibă câți va reprezentanți în dieta din Pesta, ca să nu se mai jáluésză, că n'au modru de-a afla ascultare înainte dietei și a guvernului.

Eată „soluțiunea”!

Ea era dată de 28 de ani, de când s'a înființat dualismul. Dér Românii erau pe atuncí prea „incăpăținați” și după multe pățanii rele au devenit pe la 1881 și mai „incăpăținați”.

A trebuit să vină dér un timp, când se póte díce în Téra nemțésză, că Românii s'au mai ímuat (sind mürbe gemacht worden), pentru-ca să se credă sosit momentul inaugurării erei de împăcaciune, care să împreune și pe Românii cu Sașii Ardeleni, sub aripile ocrotitóre ale guvernului Bánffy.

Earăsí vorba lui Brote și Slavici: „Cei de acasă sunt obosiți!” și: „nu mai încape indoială, că Maghiarii vor căuta să ne siluésză, și trebuie să ne dăm séma, decă mai avem orí nu destulă putere, ca să ne împotrívim?”

Ce să și facă, séracii de ei, după ce au pățit'o, cum scim că au pățit'o, cu vestita campania a Memorandului?!

Așa întrebă ađi toi aceia, carí deopotrivă cu Slavici și cu discipulul său în ale înaltei „diplomații”, n'au în vedere interesele de existență ale poporului român, ci numai și numai interesul „de a-se vedé odată resolvele conflictele, ce slăbesc statul ungar și prin acesta monarhia habsburgică, și prin acesta tripla alianță.”

Și tot vé mai mirați încă, că foile germane dau dreptate Ungurilor, când ele nici-odată n'au făcut altfel și nici-odată n'au pledat, decă pentru-ca în statul dualist stăpânit de Maghiarii să fiă „liniște și ordine”!

CRONICA POLITICĂ.

— 6 (18) Martie.

În 2/14 Martie s'a făcut la Sofia investitura prințului Bulgariei. Șeful misiunii turcesci Zihni-pașa, încunjurat de ceilalți membri ai misiunii și de personalul comisariatului turcesc, a predat prințului Ferdinand cele două firmame ale Sultanului dintre carí unul îl confirmă de prinț al Bulgariei pe basa tractatelor internaționale existente, ér prin celalalt îl încredințéză guvernământul Rumeliei-orientale. Ferdinand a răspuns mulțamind Sultanului pentru marea încredere, ce a dovedit poporului bulgar și declarénd, că va avé în tot-deuna în vedere prosperitatea Bulgariei, pe care Sultanul a favorisat'o cu înalta sa bunăvoință. La prânzul de gală, prințul Ferdinand a ridicat un toast în sănătatea Sultanului, în limba turcescă; Zihni-pașa a răspuns în limba bulgară, golind pentru principele. Ferdinand a mulțamit telegrafic Sultanului pentru firmamele ce i-a trimis, dícend, că-i vor da puterea de a domni asupra principatului dependent de Pórtă după dorințele Sultanului.

O telegramă din Petersburg cu data de 16 Martie, aduce o soire interesantă despre atitudinea Rusiei față cu réșoiul

din Orient. Se díce, că Menelik ar fi rugat pe guvernul rusesc, să ȝa rolul de intermediator între el și Egipt. Deși cercurile conducătore rusesci își dau silința a nega esactitatea acestei sciri, totuși se susține, că Rusia a trimis deja la Menelik pe br. Meyendorff, consilier la ambasada din Roma. Se mai adaugé, că Meyendorff duce lui Negus ordinul St. George.

Despre sórtea Italianilor în Africa „Italia Militare” díce, că a sosit la guvernul din Roma o soire telegraficá spunénd, că generalii Dabormida și Arimondi au murit mórte eroicá în fruntea bataliónelor. — O depeșă din Roma díce, că ministrul-Președinte Rudini va ceti ađi în cameră o depeșă a generalului Baldissera, în care se afirmă, că e imposibil a mai continua réșboiul din punct de vedere militar, și astfel e nevoie de o pace urgentă. Opinia publică din Italia e fórte agitată și se așéptă o nouă crisă ministerială.

Cestiunea națională în România.

Sub titlul de mai sus gazeta germană din München „M. Allg. Ztg.”, publică un articol din Bucuresci cu data 11 Martie în care se díce:

„Cestiunea națională, întru oát se tractéză de ajutorarea conaționalilor locuitori în afară de România, a fost pusă îndată după încetarea vasalității față cu Pórtă. Acesta ajutorare s'a îndreptat întâi asupra Macedoniei, apoi asupra Ungariei, dér față cu Rusia a stat pe loc cu síelă. În Macedonia e vorba de a se feri Români de acolo de grecisare, căci Grecii réușiseră a grecisa bisericile și școlele Românilor macedoneni... S'a format în Bucuresci o societate macedo-română cu scopul de a înființa școli naționale în Macedonia și de a scóte limba grecesă din biserică. Guvernul român o sprijinea. În urma silințelor ultimului guvern conservator s'a înființat și un consulat român în Bitolia și a cel guvern voia să înființeze acolo și o episcopie română, cum le-a fost succes Bul-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Mania de-a scrie.

De A. Löwenstein.

(Fine)

După meseria lor, autorii moderni sunt — imitatori; da, este numai un pas dela autor până la culegător-tipograf.

Puțin s'a gândit, puțin s'a scremut și cartea s'a făcut.

Iute gândit, iute scris, iute cules, iute tipărit, iute cetit și iute maculat. De aoi a venit vorba: Ađi hárta cea albă e mult mai scumpă, decât cea scrisă.

Nu fără drept s'au numit vândătorii de cărți samsarii bursei literare. Ei, pe lângă o provisiune conveniabilă, sunt mijlocitorii între cumpărători și vândători; ei sunt carí, peste tot, duc în tég și în curs hártaie spirituale. Póte pentru aceea nu merge logica etimologică prea departe de a primi relațiuni de afinitate între samsari și maculatură.

„Arta merge după pâne” — a dis Lessing. Pe această oale merge și profesu-

nea de autor. Fiă-care autor ne asiguréză, că vrea a ajuta prin opul său unei trebuințe urgente. Și această trebuință urgentă în adevér există, ea se află mai adénc de cât ne gândim în — stomacul autoricesc. Nu numai visurile vin din stomac, ci și odele și elegiile, novelele și dramele, carí sunt îngropate în sicriul creierilor, sərbătorese ȝua invierii din grópa stomacului. Vorbele autorului sunt numai ciorăirea și murmurarea părții de jos a trupului neîndestulit.

Autorul, pe lângă tótă modestia înăscută, nu e nici decât neprimitor de produțiuni măestro-industriale fierte ori fripte. Din contră, el produce spre a consuma bine, și el măgulesce gustul publicului spre a da de lucru la al său însuși. Nemurirea îi face mai puțină spargere de cap decât murirea, și el ar dori bucuros a trece încă aci, la o viață mai bună. Atât de teribil cercetător de natură este el, încât soie, că de sigur sufletul e dependent dela carne și pâne. Gânduri adénci și láncede zao în léganului ólei cu carne; e carnea grasă — spiritul e adénc; e carnea slabă, și spiritul e măhnit.

Așa stăud lucrul, scrierea e mai puțin un testimoniu de maturitate, ca de paupertate.

Scriitorul intinge péna în cernélă, fiind-că el însuși se află în mare încurcatură. El scrie din profesiune, fiind-că profesiunea cu profitul stau în legătură strînsă. Nu se îndestulesce cu laurii din pomul cunosoinții, altuesce din acesta o créngă în pomul vieții, și preferă interesele bune și sunătore din cărțile de rentă a geniului dividendelor renumite și a couponului nemuritor, care numai după trecerea de ani este solvibil.

Lumea e practică, dela un cap pân' la celalalt. Nu la acela, a cărui inimă e plină, ci la acela, al cărui stomac e gol îi lasă gura apă și călimarul cernélă. În acréla stomacului se clocesc multe ouș literare, de aceea și ese cu un mare succes-oțetul. Autorul, care lucră ca ȝiler în via Domnului, nu póte lăsa această în grija sórelui, decă-i place să jóce cuptoriul de clocit. El trebuie să scrie iute și mult, pentru-că el are apetit și familia lui e fiamândă, ér prețurile bucatelor sunt enorme.

Da, observatorul serios nu a putut scápa din vedere, că cantitatea produțiunilor literare stă în proporțiá dréptă cu prețurile bucatelor și a carnei. „Cu cât pânea e mai ușóră, cu atât e mai ușóră și marfa literară” — acesta-i o dogmă veche a esperienței.

Din ce s'ar puté díce în câte-va vorbe, trebuie să faci oóle întregi, căci ađi e devisa: „Non multum, sed multa”. De ce consumă o familia mai mult, cu atât mai mult trebuie să producă tatăl familiei; creșterea familiei se póte constata din laboratoriu tipografic și se póte ceti din hártaie îngrite; îngrijatul tată trimite bucuros copilului natural așteptat — unul spiritual înainte spre a coréspunde etatului casei și spre a preveni defoiitul.

Fruktivitatea autorilor timpului nostru este e și abnormă. Multe zăresc lumina lunei, ce Apollo nu póte jusjustifica. Nu fără succes s'a pus Cerberul criticeii la porțile Valhalei, cu activitatea sa mușcătore și lătrătore, și totuși cei mai mulți autori renunță dela multe, se îndestulesc și numai cu adevérința interimală de nemurire creată de ei însiși, și nu véd în muse alt-

garilor cu invoirea Porții. Lupta în Macedonia însă n'a luat nici-o dată acel aspru colorit, cum s'a manifestat în lupta contra maghiarizării.

Încă nu s'a aplanat certa, ce a izbucnit din ocea și din colo în mod atât de contradicțor și neașteptat între Români înșiși, din cauza „cesiunii naționale” în Ungaria, și etă că într'un mod și mai neașteptat izbucni o nouă certă între partidele române din România, din cauza cesiunii macedonene, care până acuma mergea așa de neted. Îndată după venirea la cârmă a roului guvern, consulul român din Bitolia a fost rechemat, spundându-se să aducă cu sine totă arhiva consulatului. Subvențiile date mai înainte de guvernul român școlilor macedonene au fost suprimate și n'au mai fost înscrise în buget. Pentru a nu întrerupe învățământul și a pute plăti dascălii Eforia școlilor române macedonene a făcut un împrumut de 26,000 Lei.

După această fôia germană vorbesc despre călătoria celor doi Efori la București, ca să redobândescă dela guvernul român subvențiunea pentru școlile române macedonene, și despre pășaniile lor, cum n'au fost primit de ministru-președinte și apoi au fost amenințați cu expulzare. Cum le-a sărit apoi N. Fleva în ajutor și afacerea a fost adusă înaintea camerei și cum ministrului-președinte, care făcuse cesiune de cabinet, i-s'a votat încredere cu mare majoritate.

Din faptul însă că în cameră au votat contra moțiunii de încredere 21 de deputați „M. Allg. Ztg.” deduce, că deși alegerile pentru cameră au dat un rezultat aproape unanim în favoarea candidaților liberali, totuși în scurt timp s'a format în cameră o partidă opozițională...

Școlile române din Macedonia.

— Interpelarea d-lui N. Fleva. —

Etă interpelarea, ce a adresat-o d-l N. Fleva în ședința de Luni a camerei române miniștrilor de justiție și estere în cesiunea școlilor române din Macedonia:

„Am onore a interpela pe d-l președinte al consiliului și ministru de estere, cât și pe d-l ministru de instrucțiune și culte, asupra stărei critice și anormale în care se găesc școlile noastre din Macedonia și reprezentarea țerei la Bitolia:

a) „Cari sunt cauzele cari au făcut ca să se ordone consulului român din Bitolia a pleca în 24 de ore cu arhivă cu tot și ca să fiă reținut aci de 4 luni în dauna intereselor ce avea să protejeze acolo?”

ceva, decât adevărată instituțiune de asigurarea vieții. Așa rămâne stomacul tot într'una impulsul condeiului mai pasient, ca ori când, și împrejurarea, că contemporanii noștri aruncă în apă pe copiii slabi de spirit — precum făceau Spartanii cu cei slabi de corp — stă în contradicțiune bătătoare la ochi cu principiile filosofiei noastre speculative. Așa crește apa literaturii încet pe încetul până devine diluviu, că rea e verificarea rimată și tractatul nerimat al omenimei pasionate de a scrie, și înspăimântați vom privi după barca lui Noe, decât vom fi osândiți a ne arunca cînd în marea cernelei.

O grevă de cetit voluntară va avea de rezultat o grevă de scris silită.

Atunci va începe o reacțiune puternică, editorul se va honora nu după colă, ci după preț, nu după lungime, ci după scurtime. În adevăr atunci va primi și medicul un honorar cu atât mai mare, cu cât va oua mai târziu. Se va plăti mai bine prelungirii curei, decât prelungirea vieții. Aceasta însă este o prevedere bolnăvicioasă și mania de-a scrie încă-i un — morb.

Trad. lib. de

I. P. Reteganul.

b) „Cari sunt cauzele cari au făcut pe d-l ministru de estere să propue suprimarea reprezentațiunii noastre la Bitolia prin desființarea consulatului?”

c) „Cari sunt cauzele cari au făcut pe guvern să schimbe starea de lucruri creată la 1895 în privința școlilor din Macedonia și să lase unei singure persoane totă acțiunea noastră culturală și manipulară fondului destinat pentru acesta.

„În fața tuturor acestora întreb: „Ce măsuri a luat sau crede a lua guvernul pentru a remedia la nenorocita stare de lucruri care există astăzi?”

La această interpelare s'a asociat și d-l deputat N. Ceaur-Aslan. Ea va fi pusă la ordinea zilei, conform regulamentului, peste 3 zile, adică Joi.

„Societate stricată”.

E generală plângerea în presa ungurească, că s'a stricat societatea maghiară, că moravurile bune de odinioară sunt înlocuite cu o decadentă rușinosă și că tocmai acum în ajunul sărbătorilor milenare „Ungaria a devenit teatrul scandalelor europene”.

În zilele din urmă am înregistrat și noi câte-va voci din presa maghiară de acest fel, ér acum facem un mic extras dintr'un articol al lui „Alkotmány” intitulat „Societate stricată”:

„Indignațiunea e generală — dice organul partidei populare. — Nu credem să fiă în Ungaria om, care să nu fiă scandalizat. E curată murdăria tot ce iese din sala de dezbateri a parlamentului, a miniștrilor și din cercurile de elită ale societății... Acum înțelegem, ceea-ce până acum n'am fi înțeles, că de ce a trebuit să se aducă căsătoria civilă. Pe cum e societatea și statul, așa îi sunt și legile, cari corespund lumii de aji, imoralității, ireligiozității, rușinii, curățeniei familiare. Aceste stări le-a dezvoltat sistemul dominant, căci ce ar fi putut produce altceva?... Liberalismul a avut acest efect...”

Vorbind apoi despre Bánffy și satelișii săi, dice:

„Pe cum e conducătorul, așa e și garda; nime în țără nu poate avea mai multă minte, de cum are ministrul-președinte, fiindcă acesta croește direcția și el poruncește. Dacă vor continua astfel, atunci o pot duce chiar departe. Intrégă Ungaria va deveni o Stomfă, întreg parlamentul o Comisiune censurătoare, tot judecătorul un Zsitvay des... Numai atât mai lipsesc invingerei perfecte a liberalismului, — și aceasta este la cea-ce țintese guvernul lui br. Bánffy în anul milenar.

„Să ne rugăm astfel în fiă-care zi: „Nu ne duce în ispită, și ne mântuește de cel rău!”

Pe tonul acesta glăsuiesc fôia ungurească, îngrozindu-se de urmările, ce vor avea aceste stări putrede de sus până jos din „Ungaria milenară”.

SCIRILE ZILEI.

— 6 (18) Martie.

Conferență bisericăscă sârbăscă. Câteva zile înainte s'a răspândit scirea, că oăpeteniile bisericești sârbesce și singuraticii omenii politici vor ține în Budapesta o conferență în palatul ministrului-președinte. Această conferență la care ar fi să ia parte și banul Khuen-Hedervary, se va ocupa cu afaceri bisericăscă. De fapt însă aji nu se mai vorbește nimic despre acest congres. E foarte probabil, că guvernului nu-i prea vine la socotă autonomia bisericești sârbesce, considerând-o drept o mare pedecă contra tendințelor de contopire a elementului sârbesc în maghiarism. În lege se spune espres, că în afacerile bisericești sârbesce drept de dispunere are numai monarhul. Acest drept vră acum guvernul se și-l revindice și-e și spre scopul acesta ar dori să se întrunească conferența, care va fi compusă din membri cu vederi absolute identice cu ale guvernului; asta se vede mai ales din împrejurarea, că la conferență este invitat și banul croat.

„Suvener de mileniu”. Episcopul din Vaț Dr. Constantin Schuster a întemeiat o fundațiune de 100,000 fl. pentru săracii și bolnavii din Vaț fără considerare de cesiune. Această fundațiune el a numit-o „suvener de mileniu”. În semn de recunoștință pentru darurile, ce episcopul Schuster le-a făcut orașului Vaț și cari daruri ating cifra de 300,000 fl., reprezentanța orașului a hotărât, ca piéta principală să se numească pentru tot-deuna „Piéta Constantin” (Constantin-ter). Se va înființa apoi un spital și un asil pentru bătrâni, cari vor purta asemenea numele „Constantin”. S'a hotărât tot-o dată, ca din budgetul orașului să se pună în fiă-care an la o parte câte 2000 fl., din cari cu timpul să se ridice în piéta Vațului o statua pentru a perpetua amintirea generosului episcop.

În mâna justiției. Autorul atentatului cu dinamită săvârșit contra monumentului Hentzi din Budapesta, Szeless Adorjan, refugiat în Franța, la cererea autorităților ungurești a fost predat în mâna acestora. El este actualmente pe drum, fiind adus cu escortă.

În contra jocului de cărți. Alaltăieri s'a întrunit la o ședință comitetul „Casinei regnicolare” din Budapesta, în care s'a hotărât să se convoce cât mai curând o adunare generală extra-ordinară în cauza jocurilor de hazard. În acea adunare comitetul va face propunerea, ca să se eschidă din sinul casinei toți acei membri, cari vor juca jocuri hazardate de cărți; de-asemenea să fiă imediat dimisionați din serviciul casinei toți acei servitori, cari vor da ocaziune la jocuri hazardate. Hotărârea aceasta s'a adus în urma cunoscutului cas petrecut cu Daniel Jozsef, nepotul ministrului de comerț.

În atențiunea contribuabililor. În sensul artic. de lege XXXIII din 1874 toți acei contribuabili, cari și-au plătit deplin darea de pe anul trecut, au drept să ceară a fi înscriși în lista alegătorilor diestali, la oas că plătesc cenzul prescris de lege. Atragem dăr atențiunea omenilor noștri cu drept electoral, ca până în 15 Aprilie a. c. să-și plătescă restanța de pe anul trecut, căci la oas contrar nu vor fi introduși în lista alegătorilor.

Cronica scandalurilor se continuă. Abia a trecut o zi dela scandalul întâmplat în „Casina regnicolară” din Budapesta și etă că în cercurile aristocrației ungurești se vorbește acum de un nou scandal. E vorba de un conflict iscat încă înainte de doi ani între contele Klebelsberg Zdenko și contele Teleki Domokos. Afacerea ajunsese atunci la tribunal, care a hotărât în favorul lui Teleki. Atunci baronul Josika, care pe atunci era secretar de stat în ministeriul de interne, a propus să se eschidă contele Klebelsberg din „Casina națională” din Clușiu, ceea ce s'a și făcut. Klebelsberg, necăjit, a publicat asupra acestei cesiuni un articol de diar intitulat „Panamă maghiară”, pentru care articolul însă a fost tras la răspundere și condamnat la 6 luni închisore, dintre cari partea cea mai mare le-a și suferit, dela o parte a pedepsei însă a fost grațiat. Acum, la câteva luni după liberare, Klebelsberg din nou și-a făcut de lucru, adresând ministrului br. Josika o epistolă plină de injurături și vâtemări. Josika și-a și ales doi martori, pe conții Teod. Andrassy și Stef. Keglevich, cărora li-a încredințat rezolvarea afacerii. Cum o vor rezolva se va vedea cât de curând.

Invențiune senzațională. Un inginer din Berlin cu numele Paul Brandl a făcut mai zilele trecute o pușcă cu gaz, unică în felul său. Noua pușcă nu e provădută cu nici un aparat de aprins. Descărcarea se întâmplă în urma dilatărei gazului compimat. Pușca aceasta este avantajoasă, pentru-că țeva se încălzește cu mare greutate, nu produce fum și în țevă nu rămâne fumingine. Mai este avantajoasă și pentru aceea, că cartușele sunt peste măsură

ușore. Pușca e provădută cu un rezervor, unde se comprimă gazul și cât încapă o dată în rezervor e destul pentru 2500 descărcături. Celeritatea glonțului e cu un 1/10 procente mai mare decât a glonțului, care de present se folosesc. Pușca e astfel întocmită, încât 50 de descărcături se poate face una după alta, fără a-o lua jos dela ochi. E întrebarea, că ore sistemul acesta de puscă este acomodat pentru război?

Societatea geografică din București a ținut o ședință publică, în sala Senatului. Asista Regele, principele Ferdinand, mai toți foștii și actualii miniștrii și un public numeros. După d-l Gion, care a dezvoltat planul operei la care lucrăza asupra Bucureștilor în trecut și present, a luat cuvântul d-l inginer Alimăneșteanu, care a vorbit despre sondagiile făcute până la 700 m. adâncime pe Bărăgan pentru a găsi ape artesiane. D-l Alimăneșteanu, după ce a arătat cât hazardate și cât de puțin întemeiate pe știință au fost părerile acolora, cari se opuneau la aceste sondagii pe motiv că în România pot exista ape artesiane, după-oe a arătat cât de ridicole și cât de copilăroase sunt opiniunile emise în această privință de biroul geologic de sub conducerea d-lui Grigore Ștefănescu, a trecut la espunerea sondagiilor, ce s'a făcut în Bărăgan și a rezultatelor, ce ele au dat. D-l Alimăneșteanu e convins, că continuând aceste sondagii, ar trebui să se găsească ape artesiane, cari să se ridice până la 1 metru sau 2 d'asupra pământului. Terminând, d-sa a arătat importanța mare științifică și economică pentru România de a se continua aceste sondagii pe mai multe puncte și a exprimat speranța, că Societatea geografică, în frunte cu Regele, convins de utilitatea lor, va stărui să se realizeze. Conferențiarul a fost frenetic aplaudat, și Regele i-a făgăduit, că va stărui, ca aceste lucrări atât de importante pentru țără să se continue.

În Italia scirile cele mai contradicțorii circulă în fiă-care zi. Lumea este tot alarmată. Mulțime de familii sunt în doliu și altele multe nu știu nimic încă despre sorta rudelor, ce au în armata din Africa. Se face manifestațiunii monstre în contra politice africane și e un curent extra-ordinar de mare pentru rechemarea armatelor. Orgoliul a făcut loc temerii. Totă lumea e îngrijată de viața soldaților, cari au scăpat din teribilul desastru dela Adua. Și cu tot desastrul, în care a cufundat Italia din cauza politice sale nesocotite, cu totă ura pe care a deslăntuit-o în contra sa, prin atrocitățile, pe care le-a comis în ultimii ani, bătrânul Crispi speră, că va reveni forte curând la putere. Diarele lui atacă cu o extremă violență noul minister și fac apel la membrii mării majorități, care a susținut cabinetul Crispi, să se grupeze din nou și să combată guvernul.

Din Bucovina.

Cernăuți, 12 Martie n. 1896.

Grele timpuri au venit pentru poporul român. Și cu cât mai grele sunt timpurile, cu atât mai mult trebuie să ne strîngem șirurile și să ne grupăm împrejurul bărbatilor, cari prin fapte dau dovadă, că merită încrederea noastră și dela cari putem spera, că ne vor conduce pe calea mântuirii naționale.

Astăzi a rămas biserica să ne fiă scut și apărare în contra multor uneltiri primejdioase, ce ne vin din toate părțile cu scop de-a ne șterge de pe fața pământului din această țerișora, îngrășată cu sânge și trupuri de-ale moșilor noștri. Dăr de-orece timpurile grele fac bărbăți mari, nutrim via speranță, că și nou numitul Metropolitan Arcadie Ciuperovic și vicarul general al Archidiecesei Vladimir de Repta, luând cărja păstoriei, vor merge pe calea, ce națiunea română o dorește și pe care au îndigetat-o și unele deputațiuni din țără cu ocaziunea, când li-au adus felicitările. Ei stau aji în fruntea noastră și rugăm pe Dumnezeu să le îndrepte pașii cu țără spre a pute lucra pentru binele țării, națiunii

și al legii noastre strămoșești în această țară scutită de Dumnezeu. Urmând pe această cale, noi îi vom slăvi și numele lor se va insera în cartea nemuririi!

Ni-a sosit și nouă o zi de bucurie, o zi de mare speranță, căci Dumnezeu nu ne-a lăsat fără de ajutor, ci ni-a trimis pe un bărbat, care are inimă pentru lege și națiune, și i-a încredințat lui veselele bisericăi noastre strămoșești în această țară, ca s'o conducă la limanul dorit.

Dăr ce să vorbesc vorbe, ce să stric hârtia, — telegramele, epistolele și deputațiunile, ce curg șiroie în toate zilele spre a depune la picioarele lui Arcadie și Vladimir felicitările și omagiile de devotament, sunt proba cea mai eclatantă, cât îi iubesc lumea și ce mult sperăm de ea.

Și nu mă înșel, — Silvestru, cât era, nu primise atâtea telegrame, scrisori și deputațiuni, câte a primit Arcadie până acum. Dăo până acum, căci încă nu s'au sfârșit toate și chiar astăzi a sosit o deputațiune mare de preoți din protopresviteria Siretului. Am auzit multe vorbindu-se despre această protopresviterie, toate însă bune, dăr desciplină, ce a arătat-o astăzi, a pus tot orașul Cernăuți în mișcare.

La orele 11 1/2 a. m. un convoiu, un șir lung de trăsură, a părăsit strada Magistralului, Ring-ului, strada Templului și a Residentei, având în frunte pe protopopul dela Balcăuți cu o barbă albă până mai jos de brâu, ér în celelalte trăsură erau tot doi câte doi. Stetesau ómenii, admirau și se întrebau: „de unde sunt preoții aceștia în potcape și rese, toți curăți îmbrăcați, ca scoși din cutiă?” — „Din Siret!” răspundeau unii din districtul Siretului, „din Siret, unde-i calicia mai mare, dăr când este vorba de-a reprezenta vađa preoțimeii, aceștia o știu da!” Așa se vorbea ađi totă ziua prin oraș.

Dimineta au putut felicita numai pe metropolitul Arcadie, după masă la orele 1 1/2 pe arhimandritul Vladimir. Un șir de diaconi umblau după deputațiunea această, dora ar afla, cum a primit-o Arcadie și cum Vladimir. Din câte am putut afla, protopopul Hoștine tinu o cuvântare entusiastă, arătând iubirea ce o are preoțimea către Arcadie, bărbatul doririlor, cum l'a intitulat, și bucuria ce o simte, o'a devenit metropolit, rugându-l tot-odată să binevoască a nu uita nici de marele op al îmbunătățirii salariului preoțesc, la care tocmai această protopresviterie a dat ansă.

Metropolitul Arcadie, adănc mișcat, cu o elocință rară, i-a răspuns cam așa: Mulți m'au gratulat, dăr încă din nici o parte n'am primit o gratulare așa de intimă, așa de dragostasă, ca această, și dela o deputațiune așa de mare, care s'a silit în ciuda tempestății, — dăr pôte și a contrariilor, dăr eu — de a-și manifesta dragostea către șeful său. Vă promit, fraților, a lucra, aici la președintele țării, ba și la Viena pentru ameliorarea sorții clerului bucovinén, căci mă dore inima, vădându-l serman c'un fond bogat, și nutresc viua speranță, că voi reuși să am un oler materialicesc bine situat, ca astfel să fiă oglinda întregii ortodoxii din lumea largă.

În tot decursul răspunsului era foarte des întrerupt cu strigăte de „să trăească”, așa că pe fața bătrânului, dăr frumosului, — căci metropolitul Arcadie este cel mai frumos la față decât toți ceilalți metropoliti câți i-am avut, — se vedea bucuria și o lacrimă se furișă printre genele lui.

La orele 1 1/2 p. m. a fost această deputațiune și la arhimandritul Vladimir Repta. Și el era emoționat vedând atata preoțime înaintea sa și-o asigură, că va lucra după puterile sale pentru binele bisericeii.

Am vorbit despre deputațiunea această cevași mai pe larg, dăr nici decum de ajuns, o să arăt, că din celelalte protopresviterate au venit său protopopul singur, ca un pașă, său și-a luat pôte vre-un asistent, pe când în deputațiunea Siretului din 18 erau 14 prezenți și toți cu inima plină de iubire s'au apropiat de treptele tronului arhiepiscopesc, aducând prin protopopul lor adănoile omagii de reverință și de iubire, urându-i nu din buze, ci din inimă,

o viață lungă, sănătoasă și bogată în fapte mari și binefăcătoare, ca numele lui să rămână înscris cu litere neperitoare în cartea istoriei noastre naționale.

Așa toate sunt bune, numai totuși ar fi de dorit, ca metropolitul Arcadie să aibă încredere mai multă în arhimandritul Vladimir. O dăc această, pentru-că gurele rele dăc, că se încrede prea mult în Strașnei, ba chiar se vorbește, că la 7 (19) Aprilie, când are să fiă săntit de către episcopii Dr. Gerasim Petranovic și Dr. Nicodim Milaș din Dalmația la Viena, Strașnei are să fiă furnisor la toate. La ce această oodiță ađi, când națiunea privește cu încredere, cu iubire, cu mândrie și entusiasm spre metropolitul său? Asta pune pe mulți pe gânduri și sciundu-i trecutul se tem, ca nu cumva nedreptatea favorită de către Strașnei să se furișeze érași în Consistor. O nouă éra pare a răsări cu numirea acestor doi dignitari bisericesci, dăr totodată și satana își trimite interpretul său să bage oodița zizaniei, ca astfel clerul, care are vre-o dorință, să n'o pôtă ajunge.

Fac atent pe toți și — de este drept ceea ce am dăc, că se vorbește, dăr eu nu o cred — atunci mai bine e acuma de-a se lăpăda condiția și atunci totă Bucovina va cunoșce înțelepciunea, devotamentul și energia lui Arcadie și toți îi vor sta în ajutor, ér dușmanii se vor rușina.

Călătorescu.

O serbare la Predeal.

Valea Prahovei, 3 (15) Mart. 1896.

În urma unei însemnate remanieri făcute în zilele din urmă în personalul superior al vămilor române, d-l G. Bunesco, șeful dela Predeal, bine cunoscut și prin părțile D.-Vóstré, a fost avansat și transferat la Constanța.

Cunoscut fiind simpatiile, de cari se bucură acest integru funcționar în vastul său cerc de prietini și cunoscuți, la inițiativa unui comitet presidat de d-l Bėrsan, s'a dat în séra zilei de 2 (14) l. c., în restaurantul gărei, în ónorea d-lui Bunesco, un mare banquet de adio, la care au participat toți funcționarii români și ungari dela frontieră, capii bisericeii, școlii și comunei Predeal, reprezentanții marilor întreprinderi industriale din plaiul Peleşului, și un însemnat număr de prietini și cunoscuți, cu totul peste 100 persoane.

Păr. Arhimandrit Dionisie dela Bușteni, aclamat de președinte al banquetului, deschide seria toastelor cu o vorbire escelentă de salut și dă apoi pe rând cuvântul d-lui Babeș, procuristul fabricii de postav, și d-lui Găvănescu, sub-șef de gară, cari, fiecare din punct de vedere deosebit, fac caracteristica acestei serbări, arătând în aplauzele nesfârșite ale asistenților meritele și calitățile d-lui Bunesco, ca prietin, ca om de societate, ca funcționar și ca patriot, în legătură cu însemnătatea punctelor Predeal și Constanța.

Vorbesc apoi în termeni caldi și pe teme bogate în variațiune d-nii taxatorii Niculescu și Dimitriu, revisorul Rallet, vice-președintele Ligei Igiroșanu, primarul Frăncu, Locotenentul Ștefănescu; ér din partea amployaților ungari vorbește în limba germană (după Convenție, limba oficială de relațiune între autoritățile române și ungare dela Predeal): fisolgăbiréul Dr. Herrel și amployații vamali Eugen de Wagner, lăudând unul pe d. Bunesco, celalalt pe d. Bėrsan, șeful gărei.

D-l Bėrsan într'o cuvântare mai lungă vorbește cu mult spirit în sensul legiuirilor vamale și de drum de fer, ridică sentimentele de camaraderie și iubire între amployați; ér serbătoritul, d. Bunesco, stăpânit de o viua emoțiune, mulțumesc în termeni prea călduroși tuturor celor ce i aduc aceste doveđi pipăite de dragoste și simpatie.

Întreaga societate rămâne la oaltă până în revărsatul zorilor, plină de bună dispoziția, alimentată în continuu prin număróse telegrame ce soseau din toate părțile la adresa d-lui Bunesco, și prin vibrațiunile arcușelor trupei lui Galașcă din Brașov.

Caracteristic este, că acesta a fost prima manifestație de acest fel ce s'au adus până acum vr'unui funcționar superior, care a fost transferat dela Predeal.

Urările noastre de bine d-lui Bunesco în noul său post!

— y —

NECROLOG. Subscriții cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților încetarea din viață a iubitelui și neuitatului nostru soț, frate, tată și moș Nicolau Barbu avocat, care după scurte suferințe, împărțit cu sfintele taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului ér în 16 Martie n. la 1 1/2 ore d. a. în al 62-lea an al etății și al 35-lea an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământesci ale scumpului nostru defunct se vor aședa spre odihna eternă Miercuri în 18 Martie c. la 2 ore d. a. în cimiterul gr. cat. din loc — Lipoveni.

Fiă-i țărēna ușoră și memoria binecuvântată!

Alba-Iulia, 17 Martie n. 1896.

Cristina n. Berghian ca soție; Patrioiu Barbu, avocat și soția Elena n. Grecu, Paraschiva Bretoi și soțul. Barbara Jacsia și soțul ca frate și suror. George Berghian, ca cumnat; Sever și soția, Eugenia n. Moldovan; Aurel și soția. Minerva n. Balint, Enea, Flaviu, Lucian, Rom și Rem ca fii. Aurora, Horea și Eugenia ca nepoți.

SCRIRI ULTIME.

București, 17 Martie. Ionel Grădișteanu va interpela guvernul în cursul săptămănei acesteia cu privire la fasa în care a intrat cestiunea națională. La această interpelare se vor asocia mai mulți deputați.

Budapesta, 17 Martie. În ședința de ađi a dietei, ministrul-președinte Banffy a prezentat proiectul de lege, prin care cere 4,850,000 fl. pentru ridicarea monumentelor în amintirea mileniului. Anume: un monument în Budapesta în amintirea trecutului istoric al națiunii maghiare 802,640 fl., 7 monumente în 7 puncte diferite ale țării (dintre cari unul pe Tēmpa la Brașov) 350,000 fl., un monument al S-lui Stefan în Budapesta 300,000 fl., înființarea unui muzeu de belle-arte 3,200.000 fl., pentru 400 de școle populare nouē, ce sunt a se ridica treptat, se mai cere un credit de 198,000 fl. (alte 275.000 fl. în acest scop s'au votat mai înainte.)

Budapesta, 17 Martie. Curia a respins recursul de nulitate al lui Isidor Ziak, care pentru articolul publicat contra tendințelor de maghiarisare în „Narodnie Noviny” a fost condamnat la 2 luni închisóre de stat și 50 fl. amendă.

Triest, 17 Martie. Diarului „Piccolo” i se anunță din Roma, că guvernul italian va presenta camerei un proiect pentru contractarea unui împrumut de 140 milioane fl. Guvernul va comunica parlamentului învoirile privitoare la încheierea armistițiului și va cere tot-odată imputernicirea pentru încheierea păcii.

Sciri telegrafice.

Roma, 18 Martie. Declarațiunile ministrului-președinte Rudini au fost întâmpinate cu rēcělă din partea camerei. Pasagiul privitor la continuarea pertractărilor de pace și la pregătirile de războiu au fost întâmpinate cu strigăte ironice.

După redeschiderea ședinței Imbriani a vorbit contra triplei alianțe, propunēnd, ca ministeriul Crispi să fiă pus în stare de acușațiune.

DIVERSE.

Urmașii lui Solomon. Impăratul Solomon a avut un băiat cu soția sa Saba, pe care l'a botezat Menelik. Solomon întru atata sēmēna cu fiul său, încât supușii lui de multe-ori nu sciau deosebi pe Solomon de fiul său Menelik. Înțeleptul împărat, ca să delătore această confuziune a supușilor săi și ca să depărteze pe Menelik dela el, l'a pus ca rege în Abessinia. Când Menelik s'a dus din Ierusalim, a luat cu sine barca cea sfântă și doi Arhangheli de aur, cu nisce aripi foarte mari, cu cari apėrau barca. Caravana într'o dă de Sămbătă a ajuns la țermurii unui riu. Menelik și cu o parte dintre Jidani au trecut riuul și în urma atingerii lor cu spumele toți s'au făcut „Creștini” — cu căp-va seculi înainte de născerea lui Isus. Domnitorii și Creștinii de ađi ai Abessinieii își trag originea dela acești Jidani. Așadér Solomon este părintele Abessinienilor, a aceluia popor războinic, care a bătut pe Italieni lângă Adua. Abessinienii încă și astăzi mai țin barca, pe care a adus-o Menelik din Ierusalim. Barca această o păstrează ascunsă în biserica din sântul oraș Aksum. Orașul Aksum, după cum se crede, e întemeiat de primul negus, fiul împăratului Solomon, și e la o depărtare cam de 20 chilometri de locul de învingere de lângă Adua. Orașele Aksum cu Adua sunt împreunate printr'un drum de țără. Aksum este capitala Abessinieii, dăr nu are înfățișarea unei capitale. Grădini, case micuțe, liveđi și pământuri arătore se află în acest oraș sânt, oare mai mult sēmēna cu un sat, decât cu o capitală. În partea nordică a orașului se află mai multe obeliscuri încă în stare bună și în mărimea lor de mai înainte. În Aksum acum numai biserica, despre care a fost amintire, mai este interesantă. Se susține, că Abessinia óre-când a fost inundată, când Mântuitorul Christos a âmblat pe acolo, se dăce, că a ridicat un munte mare dintre valurile apei. Acolo, unde Christos a călcat pe acest munte i-a rămas pe stâncă urma și în locul acela mai târziu au ridicat o biserică, în care se păstrează și ađi barca adusă dela împăratul Solomon din Ierusalim. Barca această nu o pôte nimēni vedē, și de aceea afară de un preot superior nimeni nu scia unde e ascunsă. Dăr fiă-care Abessinian crede, că barca și acum există.

Literatură.

Fromont & Risler, de Alphonse Daudet, roman de moravuri parisiene, opera încoronată de Academia francesă, tradusă de Marius, 1 vol. 8° de peste 360 pag. Lei 1,50. Acesta este titlul primului volum apărut din Biblioteca romanelor celebre, a cărei publicare a întreprins-o cunoscuta firmă editóre Samitca din Craiova. Scopul acestei Bibliotecii este de a face cunoscut publicului, într'o română curată, principalele producțiuni ale romanului modern. Fromont & Risler, cu care începe prima serie dedicată romanului frances, este o descriere admirabilă, o analiză profundă și adevărată, delicată și fină, a unei căsătorii incoherente; de o parte încarnația perversității și a inconștinței, de altă parte personificația bunătății și a sincerității celei mai duióse. Cu un talent desăvėșit scriitorul studiează sub ochii noștri și în toate amănuntele ei această problemă a vieții noastre sociale, ne expune faptele și gândurile, cari sbuciumă personajele și ne descrie nisce moravuri parisiene, cari în realitate sunt de domeniul lumii întregi, așa de bine a sciut să le cristalizeze și să le dea sub haina lor francesă un caracter de universalitate. Acest roman de o frumusețe rară, mai conține și câte-va episoade de o emoțiune puternică, cum e mórtea Desireoi și este scris într'un stil elegant, dăr simplu și concis.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Martie 1896.

Table of stock market prices in Vienna, listing various securities like gold, silver, and bonds with their respective prices.

Rente de corone austr. 4% . . . 101.40
Note italiene. 43.75

Cursul pietei Braşov.

Din 18 Martie 1896.

Table of commodity prices in Braşov, including items like banknotes, silver, and various oils.

Nr. 178/1896.

PUBLICAŢIUNE

Oficiul orfanal oraşenesc aduce la cunoştinţă publică că în 28 Martie a. c. la 9 ore se va vinde cu licitaţie în localul oficiului orfanal holdele ale curentatului Georg Schneider şi anume:
Holda din câmpul săceleur brazda a 5-a N. Top. 10908 în mărime de

1250□°, holda din câmpul de mijloc brazda a 1-a N. Top. 13195 în mărime de 1150□°, holda din câmpul de mijloc brazda a 5-a N. Top. 14451 mărimea 1425□°, holdele din câmpul Christianului la capul brazdei II N. Top. 20272, 20273, 20274 mărimea de un jugăr 149□°, holda din câmpul Christianului brazda I N. Top. 24593 mărimea 1237□°, holda tot acolo N. Top. 24597 mărimea 1237□°. Condiţiile se pot vedea la oficiul orfanal oraşenesc.

Braşov 4 Martie 1896.

850,1—3 Oficiul orfanal oraşenesc.

PUBLICAŢIUNE.

Bunurile societăţii fost. grăniţierii din Teiuş, prin sentinţa judecătorească ajunsă în putere de drept sunt a se împărţi între îndreptăţiţi — spre a se putea efectui acesta împărţire. — Se caută cumpărători la 2 mori (à 3 petri una) estimate cu 28.000 fl. ambele situate în comuna mare Tövis (Teiuş) precum şi la 2 case estimate cu 1500 fl.

Amatorii se caută a intra în viaţă cu comitetul fost. grăniţierii din Teiuş, comit. Albei-Inferioare spre ale putea obţine. 934,3—5

Advertisement for 'ELIXIRUL GODINEAU' medicine, describing its benefits for various ailments and listing distributors in different cities.

Advertisement for 'VICTORIA' credit institution, detailing its capital, reserves, and services.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombrie 1895.

Large railway schedule table with multiple columns for train types, destinations, and departure/arrival times across various routes like Budapest-Predeal, Ghiriş-Turda, etc.

Nota: Orela însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceta de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numarii încadraţi cu linii mai negre însemnă orela de noapte.